JUN 3 0 1920

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
ВІВТОРОК, ЧЕТВЕР І СУБОТУ
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. SINGLE COPY 4 CTS.

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ВІВТОРОК, 29-го ЧЕРВНЯ 1920. ЧИСЛО 78. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., TUESDAY, JUNE 29, 1920. No. 78.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

ДЕМОКРАТИЧНА КОНВЕНЦІЯ ЗАЧАЛАСЯ.

САН ФРАНЦІСКО, Каліворнія, дня 28. червня. — **Сьогодня сполудня зачинається тут конвенція американської демократичної партії, на якій має бути іменований кандидат партії на президента Злучених Держав. Зїхалися делегати з усіх стейтів республіки і поділились на ґрупи після поодиноких кандидатів, яких гадають видвигнути, а також і після деяких важних питань хвилі. Імовірно, найбільше приклонників має бувший міністер скарбу Вилієм Г. Мек-Еду. Він вправді заявив, що не прийме кандидатури, але його приклонники сподіваються таки спонукати його до кандидовання. Другим визначнійшим кандидатом є Джеймс В. Какс, ґовернор стейту Огайо, а третім Джан В. Дейвис, амбасадор Злучених Держав в Англії.**

Важною справою є питанне Ліґи Народів, яке без сумніву стріне загальне підперте, і питанне алькоголю. Деякі делеґати є за тим, щоби в платформі демократичної партії на сьогорічні осінні вибори вставити уступ (пленк) за згодою на виріб і продаж легкого вина і пива, однак проґібіціоністи, під проводом Браена, стараються до сього не допустити.

АНТАНТА МУСИТЬ ПЛАТИТИ СВОЇ ДОВГИ.

Америка не буде полягати на сплачуванню довгів Німеччиною.

ВАШІНҐТОН, 25. червня. — Довги антанти, пороблені в Злучених Державах, мусять бути сплачені і правительство Злучених Держав не хоче розуміти, що се має залежати від сплачування довгів Німеччиною.

Доси Америка не дістала ніякої заяви під тим зглядом, однак останні звідомлення з Европи вказують на подібну ситуацію. У Вашінґтоні є переконанне, що антанта, будучи побідником у сій війні, скорше потрафить заплатити десять білонів долярів, як Німеччина, будучи побитою, трийцять або сорок білонів.

Правительство американське не має ніякої осібної комісії, якаби була децидуючою в таких справах. Щодо стягання довгів і проценту, секретар скарбу функціонує в границях, приписаних американським конгресом і без ухвали не може нічого зробити.

ГРОЗИТЬ НОВИЙ ЗЕЛІЗНИЧИЙ СТРАЙК.

Цілий Схід може бути відтятий

ФИЛЯДЕЛЬФІЯ, 27. червня. — Єсли урядники зелізниці „Пенсильвенія" до одинайцятої години в вівторок не вдоволять жадань, які їм представили робітники, затруднені на тих шляхах, то тисячі вийдуть на страйк. Позаяк се бувби загальний страйк на пенсильвенійських зелізничих шляхах, тому східним стейтам грозить велика небезпека. Перед страйком відбулось голосованне, тимто і жадання поставлені властителям зелізничих шляхів „Пенсильвенія" є висловом всіх робітників занятих на них шляхах.

АНТАНТА ЗАГАРБАЛА У АРАБІВ ВСЮ НАФТУ.

Мезопотамія в посіданню Франція і Великої Британії.

ЛОНДОН, 26. червня. — Премієр британський Лойд Джордж, старався в середу оправдати перед палатою депутатів становиско правительства зглядом Мезопотамії. Він заявив, що вся нафта, яка находиться в магометанських краях належить до Арабів, однак Франція і Велика Британія полягає в тім зглядї на контракт і договори, які були зроблені перед війною.

Андрій Тардо, французький політик і журналіст, старається пояснити заяву Лойда Джорджа в слідуючий спосіб: Єще в 1914 році британське правительство заключило з турецьким султаном контракт, на основі якого всі копальні нафти в магометанських краях переходять в руки европейських кампаній. Анґлія вложила в се підприємство три четверті капіталу а одну четверту Німці.

Так по завішенню оружа, Велика Британія явилась одинокою властителькою всіх копалень нафти в магометанських краях. На се криво дивилась Франція. Щоби з того не вийшла халепа, Лойд Джордж подарував їй на конференції в Сан Ремо німецький уділ.

Се однак не зміняє сути річи, бо так чи сяк, то всеж ціла Арабія і Турція ограблена з останної каплі нафти.

ПРАВО ДЕПОРТАЦІЇ КОМУНІСТІВ І ДАЛІ ВАЖНЕ.

Бостон становить виняток.

ВАШІНҐТОН, 25. червня. — Асистент секретаря праці, Пост, обявив нині, що міністерство праці відкине порішенне судії Ендерсона, на основі якого члени комуністичної партії не сміють бути депортовані. Правительство буде старатися придержати тих сімнайцятьох комуністів, помимо вироку Ендерсона.

Пост заявляє дальше, що колиби помимо того порішенне Ендерсона мало силу, то се відноситься тільки до Бостону.

ВРАНҐЕЛЬ ЗА НЕДІЛИМОЮ РОСІЄЮ.

Для тої цїли готов пійти на компроміс з большевиками і Українцями.

ВАШІНҐТОН, 26. червня. — В урядових і прочих кругах в Вашінґтоні є велике заінтересованне акцією ґенерала Вранґля, наслідника Денікіна, провідника полудневої протибольшевицької армії. Урядовими і неурядовими дорогами приходять вісти, що ґенерал Вранґель, користає, зглядно учиться на блудах своїх попередників і доси понавязував зі своїм правительством досить приязні зносини з ріжними місцевими адміністраціями і правительствами.

Перше всего він проголосив право, на основі якого вся державна земля і великі посілости переходять в руки селян, які на тій землі доси трудились. Ґенерал заявляє, що будучність Росії становлять селяне, які будуть посідати землю.

Дотеперішня війна в Росії — говорить Вранґель — полягає на приватній політиці одиниць. Вислідом, того було те, що ріжні політичні Франкції поборювали раз большевиків, раз Українців або Грузинів а навіть Азербейджан і не богато бракувало, щоби виступити проти козаків. Тому я пійду зі всіми тими, які хотять зединеної Росії. Пійду з большевиками, пійду з Українцями, з Грузинами, з Азербейджанами і т. д. і тою дорогою прийду до (царства Колчака, прим. перев.) Великої Росії.

САВЄТИ КУПУЮТЬ ТОВАРИ В КАНАДІ.

Контракти на машини і поживу вже підписані.

ОТАВА, Канада, 25. червня. — Звідомляють, що Мартенс, непризнаний савєтський амбасадор до Америки, довершив закупна машин і поживи для російського савєтського правительства, в Канаді, за кілька міліонів долярів і контракти вже підписані.

Згадані контракти є вислідом поїздки аґентів савєтського правительства до Канади, як то було недавно подано.

Перепроваджено рівнож спеціяльні банкові зарядження в справі тих контрактів, щось подібно, як були се зробили шведські купці, коли продавали товари до Ревалю. Правительство совітської Росії помістило в банкових фірмах в Стокголмі достаточну суму золота і на підставі такого кредиту шведські купці вивозили товари до Росії.

З достовірних жерел доносять, що вскорі відіде до Росії перший транспорт, переважно пожива, а зараз за сим відіде транспорт з зелізнодорожними матеріялами, ґосподарським орудєм і иншими знарядами.

МОСКОВСЬКІ САВЄТИ МАЮТЬ СВОЇХ ОБОРОНЦІВ В МЕКСИКУ.

Власти починають арештувати большевицьких агітаторів.

ВАШІНҐТОН, 25. червня. — Майор міста Мексико Сити переслав до міністерства заграничних справ в Вашінґтоні копію відозви, в якій говориться, що згідно з ухвалами третього інтернаціоналу, в Мексико Ситі має вскорі зорганізуваний большевицький відділ, який має провадити аґітацію в латинських частях північної і полудневої Америки.

Мексиканська поліція почала вже арештувати аґентів московського савєтського правительства. В протягу двох літ до Мексика понаїзджало досить большевицьких аґентів, які маючи до розпорядимости подостатком гроший, сотворили досить сильну орґанізацію. Орґанізація ся складається переважно з Росіян, Румунів, Німців, Ґіндусів і Американців. Між Американцями переважно молоді люди, які прибули сюди, щоб уникнути служби при війську. Майор в своїм звідомленню додає, що предсідателем большевицької орґанізації в Мексико є Росіянин, що звеся Ґрісенберґ, який тепер хоче відїхати до Росії і привести 18 міліонів долярів для поширювання большевицької аґітації в Мексику і в Америці.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

ЧЕТВЕРТИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ РАДЯНСЬКИЙ ЗЇЗД.

ЛЬВІВ, дня 4. червня, 1920. — В Харкові, на Україні, відкрився 4-тий всеукраїнський зїзд депутатів від рад робітників, селян і червоної армії України. На зїзд приїхало 750 депутатів. Почесними членами зїзду вибрано Леніна і Троцького. Весь зїзд витав делеґацію польських робітників, які присягали разом з робітниками і селянами України і Росії битись до цілковитого знищення контр-революції. Депутати з ентузіязмом витали представника третього Інтернаціоналу, Зіновева, і В. Ц. І. К. Дзєржинського. Зїзд постановив післати відозву до польського пролетаріяту.

Українські діячі вертаються на Україну.

ЛЬВІВ, дня 4. червня, 1920. — На зазив головного отамана приїздять у Винницю: бувший міністер освіти **Прокопович,** бувший завідуючий відділом державного банку **Ігнатович, П. Стебницький і Саліковський.** Ізза кордону вертаються голова Украінбанку **Христофор Барановський,** сенатор **Шелухін, А. Сербиненко, Д. Донцов,** поет **Олесь, С. Черкасенко, Скоропис-Йолтуховський, К. Мацієвич, Фещенко-Чопівський** і цілий ряд инших діячів.

З нарад Української Національної Ради.

ЛЬВІВ, дня 4. червня, 1920. — Засіданне Української Національної Ради у Винниці, на Поділі, на Україні, відбулося під проводом представника „Дніпросоюза" Коліуха з Києва.

Референт про теперішнє положенне, А. Ніковський (укр. соц.-фед. з Києва), підкреслював на основі пережитого в часі панування большевиків, що людність України більше як колинебудь перше держиться гадки незалежности України.

Всі инші промовці підносили конечність зєднання усіх національно-українських сил для будови української держави.

В справі скликання українського передпарляменту.

ЛЬВІВ, дня 4. червня. 1920. — Українська часопись „Хвиля", що виходить у Винниці, пише про справу українського передпарляменту осьтак:

Питанне скликання парляменту підношено вже від давна. Соціялісти-революціонери були вже виробили закон у справі скликання передпарляменту. В часі, коли повстанці обсадили більшу територію, прийшла справа парляменту знов на порядок дня. Тоді президент міністрів Мазепа згодився з партіями на те, що передпарлямент буде скликаний в протязі двох тижнів. Одначе події перепинили виконаннє сього пляну. Тепер знов надійшла пора на розвязку сього пекучого питання. Передпарлямент мусить бути скликаний по змозі як найшвидше. Народна Републіка не може управлятися дальше без санкції народа. Мусимо признати, що зроблено богато помилок. Сі помилки мусять бути направлені й представники народу повинні тепер дати відповідь, який державний лад має бути у нас заведений.

Нота голови Української Делеґації до Ллойд Джорджа.

ПАРИЖ, 12. червня 1920. — Граф Тишкевич, голова Української Делеґації на Мирову Конференцію, надіслав телеґрафічно 10. червня с. р. такий протест до Ллойда Джорджа:

„Як єдиний офіціяльний представник України на Конференції Мира, маю честь звернути прихильну увагу Вашої Екселенції на той факт, який є в звязку з перемовами з висланцем Савєтів, що ні Красін ні инші Росіяни не представляють України, яка проголосила себе самостійною, і нарід якої бореться вже два роки за свою вільність і богацтва проти Росії, котра не має права їх загортувати без її згоди. Українські селяни ніколи не віддадуть большевикам ні свого краю, ні свого хліба. Рішучо протестую проти всякої згоди підписаної Красіном від імени України.

Проект закону про скликанне Державної Народньої Ради.

ВИННИЦЯ, 25. мая. — До скликання постійного законодатного орґану установляється тимчасова Державна Народня Рада. Днем відкриття її діяльности призначається 16. мая с. р. З загальної скількости 161 членів Д. Н. Ради закликаються до участи в праці в першу чергу 37 членів. На протязі двох тижнів з моменту обсадження адміністрації в 15 повітах України додатково закликаються до праці 40 членів. Врешті не пізнійше 2 тижнів по обсадженню адміністрації в 30 повітах закликається решта членів. Діяльність Д. Н. Ради припиняється за тиждень до відкриття постійного законодатного орґану.

До законопроекту докладено три списки партій та орґанізацій і скількість членів від кождої з них, які мають увійти в склад Д. Н. Ради в першу чергу, другу й третю.

У повному складі Д. Н. Ради (161 членів) законопроект відводить поодиноким партіям і орґанізаціям скількість місць в такому відсотковому відношенню: соц.-дем., соц.-рев., Бунд, поале-ціон, обєданані соціялісти 30%, со.-фед., соц.-селян., нар.-труд., трудовики, фолькспартай, цеіре-ціон 18%, народні республ., самостійники, хлібороби демократи, сіоністи, Ахдус 13%, українські большевики, боротьбисти, незалежники 5.5%, московські соц.-дем., соц.-рев., к.-д., 3.7%, польські п. п. с., людовці 2%, неполітичні орґанізації, наукові, кооперативи і т. п. 16%, село-спілка 11.7%.

Українська преса.

ВИННИЦЯ, 25, мая. — В найблизших днях почне виходити в Винниці український соціял-демократичний щоденник „Робітнича Ґазета", під редакцією тов. **Феденка Панаса.**

Крім „Хвилі" виходить у Винниці щоденник „Україна", півурядовий орґан.

Часопис для дітий. В Камянці появилося 1 число нового ілюстрованого часопису для дітий „Ранок". Видає товариство „Зірка".

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

ХОТЯТЬ ПОКІНЧИТИ ЗАВОРУШЕННЯ В ІРЛЯНДІЇ.

В Лондондері формують комітет з всіх кляс.

ЛОНДОНДЕРІ, 25. червня. — В Лондондері постановлено зорґанізувати полюбовний комітет, з всіх кляс. Цілию сего комітету має бути покінченне революційних заворушень в Лондондері і взагалі в Ірляндії. Ся акція є почасти також вислідом конференції між військом а ірляндськими правительственними урядниками.

Лондондері гейби переходило до нормального життя. Поотворювано деякі склепи і банки і нарід виходить на улиці. Поживи все єще бракує і нема світла.

Від північи боротьба полягала на придержуванню позицій, однак стрілянина перестала, а то длятого, що військо дістало велику підмогу.

ОБРЕҐОН ПОКЛАДАЄ ВЕЛИКІ НАДІЇ НА МЕКСИКО.

Хоче відзискати приязні зносини з Америкою.

МЕКСИКО СИТІ, 25. червня. — Алваро Обреґон є будьщобудь під теперішню хвилю найбільшим і найліпшим горожанином Мексика. Він найлучше знає положенне в якім находиться його вітчина, знає її стремління і її потреби.

Обреґон веде тепер горячу кампанію за президентурою. В розмові з одним американським кореспондентом, Обреґон заявив, що він за всяку ціну хоче відзискати приязні зносини з Америкою. Між иншим сказав також, що Каранза найбільше в тім напрямі пошкодив. Обіцяє ґрунтовно зреформувати ціле Мексико, хоче зменшити армію, завести школи та пообсаджувати державні посади лише такими людьми, які принесуть державі користь а не шкоду.

ФЕРЕНБАХ ЗОРҐАНІЗУВАВ НОВЕ НІМЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО.

Два міністерства еще не обсаджені.

БЕРЛІН, 25. червня. — Нині звідомляють, що Константин Ференбах зорґанізував нове німецьке міністерство. Слідуючі міністерства є вже обсаджені: міністерство справедливости, заграничних справ, фінансів, внутрішних справ, оборони, транспорту, поживи, почт, господарства і скарбу.

Ґеслер, бувший міністер оборони зрезиґнував, подаючи за причину те, що він чуєсь безсильним в провадженню сего міністерства, з огляду на ноту антанти, яка жадає обмеження німецької армії. Теки міністра праці і міністра реконструкції доси не обняті.

Австрійського кабінету еще не зорґанізовано.

ВІДЕНЬ, 25. червня. — Зусилля, щоб зорґанізувати новий австрійський кабінет оказались доси безуспішними. Зєдинені християнська і німецька партії відказались взяти участь в новім міністерстві, хіба що їм віддасться міністерства внутрішних справ і просвіти.

ҐІОЛІТТІ УСПОКОЮЄ РАДИКАЛЬНІ ЗАВОРУШЕННЯ В ІТАЛІЇ.

Хоче піднести край матеріяльно.

РИМ, 25. червня. — З поворотом Ґіолíттого до керми державою, поволи повертає лад і спокій в цілій Італії. **Деякі визначні, практичні політики внесли свої резолюції і є надія, що ріжні політичні фракції успокояться. До поліпшення ситуації в великій мірі причинилось те, що постановлено високо оподаткувати тих, що поробили великі маєтки підчас війни та** що порішено сейчас відновити торговельні зносини з савєтською Росією.

Всі заявляють однодушно, що Ґіолітті старається поправити ситуацію з матеріяльної сторони. Тою дорогою осягне він лад і спокій поміж найбільше невдоволеними. Велике оподаткованнє богачів причиниться до зменшення паперових гроший, і тою дорогою докаже, він того чуда, якого конечно було потреба, щоби успокоїти розбурхані хвилі італійських народніх мас.

Росія готова сплатити царські довги, коли Европа признасть савєти.

ЛОНДОН, 25. червня. — З Лондону звідомляють, що Красін, большевицький міністер промислу і торговлі, сказав делеґації анґлійських торговців, що відвідали його нині сполудня, що нема найменьшого сумніву, що савєтське правительство сплатить заграничні довги, які затягнуло російське правительство підчас царського режіму, коли европейські держави признають большевицьке правительство.

ҐАҐА ВИБРАНА НА ОСІДОК МІЖНАРОДНОГО СУДУ.

Орґанізатори укладають вже пляни сеї інституції.

ҐАҐА, 25. червня. — **Комітет правників відбув нині засіданнє, на якім дискутовано зорґанізованнє сталого міжнародного суду, як того вимагає статут ліґи. націй. Всі одноголосно згодились, що осідком сеї інтернаціональної інституції має бути Ґаґа. Завтра будуть тісамі юристи дискутувати над квестією, чи нечлени ліґи націй мають бути допущені з своїми справами перед сей суд, який будьщобудь буде під наглядом і контролею ліґи націй. Деякі вже заздалегідь висказують свою опінію, що предметом інтернаціонального суду можуть бути лише справи членів ліґи народів, а деякі навпаки говорять, що міжнародній суд є чимсь висшим як ліґа націй, тому повинен бути на услугах всего світа.**

НІМЦІ БЮТЬСЯ З ЧЕХАМИ.

В Іглаві шістьох вбито а богато ранено підчас політичних заворушень.

ПРАҐА, 26. червня. — Підчас драчі між цивільним німецьким населеннем а чехословацьким військом, в середу, шістьох зістало вбитих, а богато ранених. Приключилось се в Іглаві, на Моравії. Між німецьким і чеським населеннем панує велике напруженне і кождої хвилі готова вибухнути цивільна війна.

БЕРЛІН ДІСТАВ ВІЙСКОВУ НОТУ ВІД АНТАНТИ.

Ограничуть німецьку армію до 150 тисяч людий.

БЕРЛІН, 25. червня. — Предсідатель німецької мирової делеґації дістав дальші три ноти від антанти, які головно відносяться до квестії розоруження німецької армії. Перша нота повторяє всі ті ограничення, які є зазначені в мировім договорі і на підставі яких антанта позволяє Німеччині на удержуванне стотисячної армії. Се правило і дальше обовязує Німеччину.

Перша нота додає також, що німецька оборонна поліція мусить бути розвязана в протягу трох місяців, але зате позволяє Німеччині удержувати 150-тисячну дисципліновану армію. Ся нота жадає рівнож, щоби німецька конституція була приноровлена до сего мілітарного зарядження і його в собі заключала. Вкінци в ноті говориться, що Німеччина мусить перепровадити заборону вивозу военних матеріялів.

В другій ноті обговорюється подрібно, в якій спосіб має бути переведена реорґанізація оборонної поліції та заступленне її 150-тисячною армією.

З огляду на те, що Німеччина доси не віддала всіх воздухоплавних матеріялів, третя нота говорить, щоби фабрикація тих матеріялів, яка мала начатись в Німеччині 10. липня, не началась доти, доки Німеччина не зверне антанті перше всіх тих воздухоплавних матеріялів, які після мирового договору, дотепер вже повинна була доставити.

СИЛА ЛІҐИ НАЦІЙ ЩОРАЗ СЛАБНЕ.

Покладають велику надію на поодинокі нації.

КЕЙП ТАВН, Африка, 25-го червня. — Смутс, премієр полудньово-африканської юнії таке говорив в справі ліґи націй: Вже від перших днів свого істнования, ліґа націй не відповіла тим задачам, для яких вона була створена; але місто того, щоби тішитися її невдачами, ми повинні доложити всіх старань, щоби привернути її реальне значінне та додати її сили, щоби вона в дійсности могла полагоджувати світові справи.

Богато причин зложилося до того результату, який нині бачимо, але найбільшою з них, здається, є вороже становиско Злучених Держав, які відказались брати участь в лізі націй. З огляду на се, що вона покладала на Злучені Держави найбільшу надію, длятого відмовна відповідь завдала їй найбільший удар.

Америка повинна була принести лізі матеріяльну поміч і моральний вплив, однак вона відказалась взяти моральний провід в теперішнім світі. Однак прийде хвиля, що Америка зрозуміє лучше становиско, яке вона тепер займає. В тій однак справі, я більше не можу говорити.

Найвисша рада зсунула ліґу націй на другий плян, однак є надія, що вскорі обі ті інституції зляються в одно тіло. Теперішна ситуація вказує на те, що одиноко Велика Британія і Франція стараються направити прикре положенне, в якім найшлась ліґа націй. Коли тих пять великих держав не потрафлять згідно поступати, тоді се може загрожувати всяким иншим інтернаціональним союзам. Польща більше і ліпше як хто инший переконалася о силі і значінню ліґи націй.

"SVOBODA" (LIBERTY)

Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
In Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50
Single copy 4 cents.		Поодиноке число 4 центи.	

В Канади належить висилати гроші лише моні-ордером, а не паперовими ґрішми, бо сі стоять в Злучених Державах нисше ціни. При виміні числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщуванні в „Свободі" редакція не відповідає.

ПРОЧ З ПОЛЬСЬКОЮ ПОЗИЧКОЮ!

Польща-наїзниця, та, що унаслідила всі найгірші злочини по небіжці Польщі з 18-го століття і доконує їх дальше на нападених народах, осміляється приходити до американської републіки за грішми на продовження свого розбою!

Не потребуємо повторяти, що обовязком чести кождого Українця є не лише відмовитись купувати бонди польської „паньствової" позички, на продовження ляцького розбою на нападених українських землях, — але також ще й аґітувати серед Білорусинів і Литовців, щоби й вони не купували тих бондів наїзника на їх землю!

Памятайте, що польські позичкові бонди призначені на пролив крови народів, нападених Польщею, і на дальше їх поневолення!

УГОДА ПЕТЛЮРИ З ПОЛЬЩЕЮ НЕ ВАЖНА.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

Відень, дня 3. червня, 1920.

Перешуміли перші громи народнього обурення по причині варшавського мира. Шляхом нашого народнього життя біжать струйки нових сліз і нової крови. Тут і там лежить строщений пень, лягає градом збита пшениця. Не знаємо, чи буря вже скінчилася, чи прийде вона з новою силою, але можна вже дещо про неї сказати; можна в приближенню обчислювати хосен з неї і шкоду.

Спрібуймо се зробити.

Варшавську угоду заключив з боку України головний отаман **Петлюра.** Не вжеж на його паде вся відповідальність за сей історичний вчинок? Ні! Петлюра мусів числитися з голосом українського правительства і з опінією свого ґенерального штабу і з думкою заграничних послів. На основі достовірних матеріялів можемо сказати, що він числився з ними. Він не міг легковажити рапортів премієра міністрів, **Мазепи,** коли сей писав йому, що **„зоольоґічна ненависть** до Поляків деяких українських кол" являється крайне шкідливою і небезпечною для справи; він не міг пускати мимо вуха, коли штаб доносив йому з України до Варшави, що большевики зразили собі українське населення; що вони ведуть русифікаційну роботу; що вони мілітарно слабі і що злука України з Польщею може довести до очищення нашої території від нелюбого наїзника. Петлюра не міг іґнорувати рапортів усяких **заграничних місій,** котрі домагалися визнання України антантою, що могло статися тільки дорогою визнання України польською Реч-Посполитою. І Петлюра заключив мир. **Справедливість велить тепер удачу і невдачу сего мира ділити між усі чинники, що довели до його,** а не звалювати їх на карк одного чоловіка, котрий треба сказати, всежтаки цілий рік держав прапор самостійної України. Сего вимагає не тільки правда й справедливість, але й добре зрозумілий національний інтерес. Провідник народу, хоч він з конечности до якоїсь міри являється узурпатором, мусить мати в руці сей політичний атут, яким єсть довірря широких мас. Петлюра, се на Україні синонім волі й незалежности і з таким іменем треба поводитися вважно; се наш національний капітал, якого ми нелегко заступимо другим.

Петлюра не спішився до мира з Поляками.

Переговори тривали кілька неділь; отаман хотів „інкоґніто" виїхати до Румунії, його не пустили, не тільки чужі, але й свої. Се знаємо знов таки на основі достовірних документів.

Який же був його рахунок, коли він на тайному договорі клав свій явний підпис?

Спільний інтерес Польщі й України обороняти своєї дорогою ціною добутої незалежности супроти російського імперіялізму, все одно, царського, чи большевицького.

Сей рахунок в загальних начерках добрий. А в подробицях?

Що могла дати Польща під теперішній момент Україні?

Моміч військовою силою у прогнанню большевиків із України, визнання української державности, поворот полонених із заграничних таборів, довіз ліків, книжок, тощо, із заграниці, підвишку нашої валюти, а тимсамим змогу пустити в рух державний апарат, щоб спинити страшну анархію. Користи безперечно дуже великі.

А якої плати жадала за се Польща від України?

Тут починається траґедія цілої справи. Україна могла дати Польщі скріплення проти російського фронту; могла дати збіжжа, сало, цукор, тощо, і могла скріпити демократію в Польщі, щоб покінчити раз із шляхотсько-февдальною перевагою, яка була і єсть великим нещастем для польського й українського народу.

Тимчасом Польща зажадала від України чогось зовсім другого,а саме: величезних просторів української території, 8 міліонів українських душ у ляцьке ярмо, повороту зненавиджених панів-дідичів на Україну, польських міністрів в українському кабінеті іт. д. і т. д. А найгірше — те, що мала дати Польща Україні, повисло у воздухах, а те що Україна Польщі, те Польща вже й держить у своїх лабетах.

Визволення України від большевиків писане вилами на воді, (большевики знов лізуть на Вкраїну); медикаментів, книжок, тощо, як не було так і нема; полонених і дальше не пускають ані з Польщі ані через Польщу; за одну польську марку жадають в Польщі три карбованці, але величезні простори української землі опинилися вже під управою Польщі, але 8 міліонів українських душ вже карається в польському пеклі, але українські бунти вже товкмосить польська влада способами, непрактикованими в Европі, — одним словом „винял стриєк за секіркен кієк".

Рахунок нерівний і фальшивий.

Його треба основно справити, або перечеркнути.

І в недалекій будучности мусить бути зроблене одно, або друге. І буде зроблене.

Що-ж требаб справити?

Богато. В першій мірі те, що противиться не тільки модерним основам політично-суспільного побуту, але й льоґіці та принятим морально-основним принципам. **Не тільки Петлюра, але ніхто в світі, не сміє відступати, ані дарувати того, що до його не належить.**

„Даруєн ці Інфланти" сказав у повісти Сенкевича старий брехун-сміхун Заґлоба. „Відступаю вам Галичину" — сказав до Поляків Петлюра; се неймовірно смішно.

Доля Галичини рішена. Більшість народу заявилася за самостійностю і ся країна скорще чи пізнійше мусить стати самостійною; вона може прилучитися тільки до соборної України, бо иншого прилучення більшість населення сеї безталанної країни не стерпить.

Воля населення, загальне голосовання, плебісцит з усуненнєм усякої насили — се одинокий принцип, на якому можуть відбуватися всілякі модерні операції. Відступлення Галичини Польщі хочби за ціну прогнання большевиків, за ціну київської булави, чи за яку иншу, єсть неможливе, безправне, неморальне, безглузде. Се ніщо більше лиш вимушення, яке не може бути ані виправдане, ні санкціоноване.

Друга точка, яку треба справити— се аграрна реформа.

Український народ, на цілій своїй території се народ рільничий. Рілля мусить належати йому, як варстат ремісникови, а книжка вченому. **Земля належить тому, хто на ній працює.** Щоб великі тисячі десятин належали чужинцям, котрі і тую землю і народ, що на ній живе і працює виснажують, експльоатують, перетворюють в невільників, се не може бути. **Як перевести аграрну реформу; яке буде максімум наділу землею; чи земля буде прямо поділена, чи відкуплена за передвоєнну ціну, — об тім рішить не хто инший, лиш конституанта і парлямент, вибраний на підставі чотирепрекметникової виборчої реформи. Всяке инше переведення земельної справи єсть неважне і незаконне, тим більше, коли воно відбувається під террором ворожих баґнетів. Під охороною польського війска вертаються на Україну дідичі і їхня служба а міністром рільництва іменований польський обшарник. Се не угода а провокація, брутальна і глупа, бо небезпечна.**

Третя точка, яка остатись не сміє, се той пункт варшавського мира, в якому Українцям в Польщі признаються тісамі права, які будуть признані Полякам на Україні.

Отже більшість наеелення Галичини, Волині й инших забраних безправно Поляками українських земель, дістає лиш такі права, які дістає зникаюча меньшість Поляків на Придніпрянщині і на Поділлю! Се виглядає на глум і се остати не може. Поляки в Київщині дістануть такі права, які матимуть Українці поза Сяном, — лиш так може бути поставлена справа, натомісць Поляки у Східній Галичині та на Волині мають хіснуватися такими правами національних меншостий, які будуть признані скрізь в Европі.

Але Поляки не додержують навіть сего, до чого в угоді обовязались. **Поляки ходять собі по Вкраїні як які Американці, а Українці в Галичині сидять по вязницях, таборах чи тим подібних інституціях. Польські пани вертають на Вкраїну тріюмфальним походом, а Українець не може дістати пашпорту, щоб вернутись на вітчину. Се кричить прямо о пімсту до неба.**

Так як воно нині єсть, україньско-польська угода не істнує. Се маскована окупація, се вимушений на Петлюрі акт, акт, якого народ у такій формі, як його завершили, приняти й закріпити не може, не хоче і не сміє. Се було-б політичним самовбийством, національним „гаракірі", до якого ніхто з нас не має найменьшої охоти.

Поки Поляки не випустять наших політичних вязнів, усяких інтернованих, полонених, конфінованих, тощо, поки вони не проголосять політичної загальної амнестії і не відчинять брам для повороту Українців до своїх хат, варстатів, урядів, до шкіл, шпиталів і таке друге: поки не знесуть цензури, військової управи, жандармських тортур і політичної шпіонажі, поти про мир і бесіди нема. **Єсть тільки війна, війна з наїзником, деспотом, грабіжником; війна, що віками здержувала поступ польського й українського народу і здержувати його буде й надальше.**

Тому кличемо до польського народу, того інтеліґента, робітника й селянина, до Серошевского, Дашинського, Оркана, хай вони, користаючи з варшавського акту, вжиють всеї сили, щоби Польща стала демократичною, поступовою державою, а не лихою копією московського царату; щоб вона визволила чоловіка із залежности від февдала, імперіялиста, воруженого звіра, бо що лиш тоді може бути мова про коректуру варшавського мира.

Мир на папері не єсть ніяким миром. Хочемо справжнього, справедливого, людського мира не тільки з Поляками, але й і з цілим світом. Хочемо жити й творити; хочемо ратувати те, що осталось нам з великої руїни; хочемо боротися з голодом, хоробами, анархією. Досить нам війни, досить брехні, досить людських сліз і крови.

Миймо руки!

Павло Сагайдачний.

НАРАДА УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИКІВ У ВІДНІ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

Відень, 2. червня, 1920.

Закінчилась конференція послів що відбувалася тут під проводом членів Директорії **Макаренка і Швеця.** Взяли в ній участь: віденський посол **Сидоренко,** будапештенський **Галаган,** букарештський **Маціевич,** праський **Славинський,** бувший римський **Антонович,** його наслідник **Мазуренко,** лондонський **Марґолін,** гельсінґфорський **Залізняк.** Предметом нарад була угода з Польщею Петлюри і Лівицького. Гадки присутніх поділились. Маціевич, один з духових батьків сеї угоди (соц.-федераліст), виступив безоглядним оборонцем сеї політики; його підтримував Славинський (теж соц.-федер.) і Антонович (соц.-дем., син славного історика). На їх погляд сю політику польсько-української угоди треба поглублювати і скріпляти, бо вона розвязує проблєму української державности і вводить Україну в сферу европейської політики; бажано тільки, щоб вона опиралась не на саму тільки Польщу і Францію, а щоб і в Анґлії знайти підпору для неї.

Члени Директорії Швець і Макаренко не годилися з сим поглядом і поділяли погляди Галагана (лівий соц.-дем.) і Залізняка (соц.-рев., здається бувший). На їх погляд польсько-українська угода має свою ціну, бо викликала заінтересованнє українською справою в Европі; комусь треба було зробити сей маневр, але яко політика вона не має будучини. Її треба використати тільки на момент; **постаратись як найскорше вигнати Поляків з України та розвязати галицьке питанне, викликавши революцію в Польщі.** Для здійснення такої тактики треба доконче притягнути до участи в уряді соціялістичні партії, особливо соціялістів-революціонерів.

Рішили вислати до уряду делеґацію від конференції, щоб вона справила на відповідну путь політику уряду і представила міністрови заграничних справ Андрієви Лівицькому, щоб він виїхав сам за кордон, аби своїм авторитетом попровадив сю справу заінтересовання і заанґажовання в українську справу Анґлії. До делеґації увійшли: Маціевич, Галаган і б. член париської місії Шульгин (соц.-фед.).

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

В СПРАВІ ПОЛЬСЬКОЇ ПОЛІТИКИ ПЕТЛЮРИ.

Іван Хома, Вилмінґтон, Делевер. — „Свобода" не підпирає Петлюри, відколи він, зглядно його дипльоматична місія у Варшаві, підписала дня 2. грудня, 1919, договір з Польщею, яким „зрікається" Галицької України для Польщі, а тим більше, коли ще Петлюра той договір підкріпив, коли тепер зробив другу умову з Пілсудським, запрошуючи Ляхів на Україну. „Свобода" своє становище сказала нераз. Наша часопись є рішучо проти політики Петлюри, яка не лише стягнула польських наїзників на Україну, але ще й „віддає" наїзникам українські землі. Се, як кажемо, є польська політика, не українська, і тому вона мусить стрінутися з ворожнечею серед українського народу.

Наша часопись також все як слід оцінювала політику Пілсудського. Він колись був соціяліст, але ріжниця між польським соціялістом і вшехполяком або і шляхтичем не велика. Одначе тепер, коли він явно став на службу польської шляхти, він став такимсамим ворогом українського народу як і вшехполяк Падеревскі або Дмовскі, а показав се, коли напав на Холмщину, на Полісє, Галицьку Україну, Волинь і другі наші землі, і коли в тих нападених краях завів рабунки, розбої і страшні катовання українських селян, робітників та інтелінґенції. Про се наша ґазета раз-враз писала, аби читачі „Свободи" знали злочину руку з Варшави.

Колиж часом наша ґазета помістить відозву Петлюри або навіть Пілсудського, то не на се, аби їх хвалити або робити їм адвертайзмент, але тільки з дневникарського обовязку, то значить, аби наші читачі могли прочитати собі, що пише чи говорить їх політичний противник Петлюра або ворог Пілсудскі.

Всі Українці знають і свідомі того, що Петлюра зробив великий політичний промах, підписуючи угоду з Польщею, угоду, якою міг би тільки кривду зробити Україні, як би вона була здійснена.

Однак не Петлюра рішить про долю і будучність українського народу і його републіки, але самий таки народ.

Нині Петлюра опирається на польській військовій силі і підписує польські умови, але польські війска мусять уступитись з України, таксамо як і московські, а тоді не може бути на Україні правительства, що опиралось на чужих баґнетах, але тільки таке, що вийде зі свобідної волі народу.

А тоді і жадні умови такого правительства, що опирається на чужих баґнетах, не матимуть значіння.

Умова Петлюри щодо зречення Галицької України для Польщі не має тепер ані ніколи не буде мати на Україні жадного значіння і впаде разом з Петлюрою.

Галичина буде складовою частию Української Народньої Републіки, а не Польщі, але розуміється, тільки тоді, як Українці в політиці не будуть розбиті, не будуть іти на службу заборцям, і як будуть твердо і вперто триматись тої засади, що на Україні має право правити тільки український нарід.

Розпука в політиці все була злим дорадником, а вигравала все тільки єдність, витривалість і холодна розвага.

Польська політика Петлюри промине і за неї забудеться, але річ в тому, аби нове правліннє на Україні було народнє, розумне і твердо трималось засад та постанов, а не торгувало ними і міняло їх після вподоби ворога України.

Американські Українці можуть богато помогти Україні і Галичині, як будуть триматись в єдности одної сталої політики, то значить, як будуть все стояти за зєдиненою Українською Народньою Републікою, і як будуть за такою політикою аґітувати та підпирати її в старому краю.

КАМІНЯР СОЦІЯЛІЗМУ.

З нагоди чотироліття смерти Івана Франка (15. VIII. 1856—28. V. 1916).

Львів, дня 28. мая 1920.

Поки чоловік живе й працює, доти цілість його діяльности, сума його заслуг для громадянства закрита перед нами. Аж по смерти виступає ся діяльність на цілий зріст, виразно й опукло, і громадянство ніби прокидається від сну, з жахом задумуючися над безміром утрати. Так було й з Франком, сею виїмковою, феноменальною постаттю в нашому галицько-українському життю. Ми цінили його, що більше, привикли вже, може й не вдумуючися глибше, зачисляти його до своїх великих людий ще за його життя. Був він тоді для нас більше славний поет і значний учений, як визначний громадський діяч. Але поки ходив він між нами, зломаний тяжкою, злою хоробою, з покрученими пальцями і дивними часом речами, ми нераз може й забували, що сей нещасливий чоловік — наш велетень праці й духа, людина, котрій ми так богато завдячуємо, пionір нашого поступу. Аж по смерти відкрилися нам очі на цілу глибінь утрати, на цілу величь заслуг покійника. Згадали ми, що не було властиво жадної ділянки в нашому громадському, політичному й літературному життю, на котрійби він не полишив великих слідів своєї праці. Віщими й глибоко правдивими показалися його слова з „Мойсея", що підем ми в мандрівку століть з його духа печаттю.

Дійсно! Куди не поглянемо, скрізь бачимо працю Франка й розуміємо, як богато завдячуємо сій праці, що з темного, малосвідомого й малокультурного, безпорадного й слабого відломку великого народу, вибилися ми тут на яснійший шлях розвитку, сталися більше меньше европейським громадянством.

Чоловік, що уторував свому народови, його трудовим масам такий шлях, не може не збуджувати любови й вдячности серед рідного робітництва. І Франко як діяч і як письменник жити-ме вічно у вдячній памяти українського пролетаріяту, як каміняр його поступу і співець його недолі. Але не тільки за се повік шанувати-ме його наш трудящий люд. Він ніколи не забуде того, що Франко довгий час стояв у перших рядах революційного пролетаріяту Галичини, що він був піоніром соціялізму в нашому краю!

В історії соціялістичного руху Галичини імя Франка записане нестертими буквами. Починаючи від половини 70-х аж до половини 9-х років, більше як 20 років, стояв Франко в самім осередку нашого соціялістичного руху, від його перших романтичних початків аж до пізнійшої диференції й скристалізування в першій на галицькій Україні виразній політичній і соціялістичній партії — партії радикальній, що подібно до пізнійшої Р. У. П. на Україні, була матірю трох головних політичних партій у нас — радикальної 2-го періоду, соціял-демократичної й національно-демократичної.

Пізнійша еволюція поглядів Франка й повільне усуненнє його з публичної арени в кабінет ученого й письменника потроху затерли в свідомости ширших кругів нашого громадянства його початкову соціялістичну роботу, ведену серед незвичайно тяжких особистих і громадських обставин, але сеї роботи не може й не сміє забути робочий народ. Тепер, коли й наше, таке загулюкане і приголомшене віковим утиском і визиском, робітництво, прокинулося до нового свідомого життя й стало в ряди революційного пролетаріяту цілого світу, не може воно не згадати того, що стільки терпів і працював для нього, хто причинився так богато до його освідомлення й організування.

В 70 роках прокинувся в Галичині робітничий рух і сливе вже в самих початках стає на його чолі наш Франко, головно під впливом Драгоманова. Вже в 1876 р. появляється в „Друзі" Франків вірш „Наймит", в котрім у перше зазначився новий світогляд талановитого юнака, а незабаром стає Франко і на полі літератури й громадянського життя до боротьби за права робочого люду. Бере участь в робітничім комітеті, що провадить освідомляючу й організаційну роботу серед робітництва (1878 р.), укладає першу соціялістичну програму для Галичини (1881 р.), а рівночасно розвиває живу публіцистичну роботу в сім напрямі — і оригінальну й перекладну. Пише статті про основи соціялізму й завданнє робітничого руху у львівській робітничій ґазеті „Праця" (1878—1881 рр.) та в видавництвах радикального гурта української молодіжі: „Молот", „Дзвін", „Громадський Друг" (1878 р.). За сю діяльність попадає Франко аж тричі до вязниці — в липні 1877 р., потім в марті 1880 р., а вкінці в літі 1889 р. З сими арештами й процесами звязані найтяжші й найприкрійші хвилі Франкового життя. Льояльна до глибини душі галицько-українська громада з переляку викинула його з поміж себе, відцуралася його, „виелімінувала з суспільности". Франкови доводилося тоді переживати тяжкі хвилини й майже гинути з голоду й нужди.

Але се його не зломало. Навпаки, саме сі арешти і звязані з ними переживання доконують перелому у його світогляді й заставляють його пірвати з „старою суспільністю" й рішучо ступити на соціялістичний шлях. І з сього шляху вже не сходить Франко довгі літа, не вважаючи на занепад соціялістичного руху в 80 роках. І в літературній і громадській роботі проводить він нові думки, ті страшні для тодішнього нашого громадянства „жолудкові ідеї", що тепер уже не дивують нікого, навіть найбільш відсталого громадянина. В оповіданях і віршах малює Франко долю пригнічених і упосліджених, в публіцистиці голосить потребу уважнійшого студіювання соціяльного й економічного становища народу. За сі думки й роботу не може зжитися з своїми й відбуває 10 літню панщину у чужих, працюючи від 1887 до 1897 р. в редакції „Курєра Львовского".

Згодом, при кінці 80 і початку 90 рр., стає на чолі радикального руху й бере живу й плідну участь в „Народі", „Громадськім Голосі", „Житті і Слові" й инших радикальних виданнях, скрізь промощуючи шлях до нових форм життя, до красшого ладу.

Й пізнійше, зірвавши з радикальною партією, не перестав Франко працювати для загального добра, лишаючися до кінця народолюбцем і реалістом в літературній діяльности й радикалом у громадській праці.

І він завсіди був вірний сій високій засаді, що її так гарно висловив у віршу:

„Люди, люди, я ваш брат,
Я для вас рад жити,
Серця свого кровю рад
Ваше горе змити!"

І за сю роботу, дійсно омиту кровю серця й злиту потом чола, ніколи не забуде український пролетаріят свого першого пробудителя, каміняра соціялізму, правдивого брата робітних людий — славного Івана Франка.

Вол. Дорошенко.

Іван Франко.

ВСТУП ДО „МОЙСЕЯ".

Народе, мій, замучений, розбитий,
Мов паралітик той на роздорожу,
Людським призирством, ніби струпом
[вкритий!

Твоїм будущим душу я трівожу,
Від сорому, який нащадків пізних
Палитиме, заснути я не можу.

Невже тобі на таблицях залізних
Записано в сусідів бути гноєм,
Тяглом у поїздах їх бистроїздних?

Невже по вік уділом буде твоїм
Укрита злість, облудлива покірність
Усякому, хто зрадою й розбоєм

Тебе скував і заприсяг на вірність?
Невже тобі лиш не судилось діло,
Щоб виявило твоїх сил безмірність?

Невже за дармо стільки серць горіло
До тебе найсвятішою любовю,
Тобі офіруючи душу й тіло?

За дармо край твій весь политий кровю
Твоїх борців? Йому вже не пишаться
У красоті, свободі і здоровю?

За дармо в слові твойому іскряться
І сила й мягкість, дотеп і потуга,
І все, чим може в гору дух підняться?

За дармо в пісні твоїй ллється туга
І сміх дзвінкий і жалощі кохання,
Надій і втіхи світляная смуга?

О, ні! Не самі сльози і зітхання
Тобі судились! Вірю в силу духа
І в день воскресний твойого повстання.

О, якби хвилю вдать, що слова слуха,
І слово вдать, що в хвилю ту блаженну
Задоровлює й огнем живущим буха!

О, якби пісню вдать палку, вітхненну,
Що міліони порива з собою,
Окрилює, веде на путь спасенну!

Якби! Та нам, знесиленим журбою,
Роздертим сумнівами, битим стидом, —
Не нам тебе провадити до бою!

Та прийде час, і ти огнистим видом
Засяєш у народів вольних колі,
Труснеш Кавказ, впережешся Бескидом,

Покотиш Чорним морем гомін волі,
І глянеш як хазяїн домовитий
По своїй хаті і по своїм полі.

Приймиж сей труд, хоч тугою повитий,
Та повний віри; хоч гіркий, та вільний;
Твоїй будущині задаток слізми злитий,

Твойому генію мій скромний дар весільний.

КІЛЬКА СЛІВ ПРАВДИ ПРО СІЧОВУ ОРҐАНІЗАЦІЮ УКРАЇНЦІВ

(Допись з Шікаґо).

Як відомо всім читачам, Надзвичайний Січовий Зїзд відбувся в Пітсбурґу, Па., дня 1, 2 і 3 мая с. р. По справозданню бувших урядників прийшло між присутними делеґатами до непорозуміння, яке не вийшло ані зі сторони бувших урядників, ані з якоїсь диктатури, лише через те, що осідок С. О. У. був в Ню Йорку, а екзикутива була розкинена по далеких місцевостях так, що не можна було як слід порозуміватись в важних справах.

Вини не кинено на нікого, бо всі бувші урядники сповняли свої обовязки як слід, про що сьвідчить те, що кождому, почавши від атамана тов. І. Бойка, а скінчивши на хорунжих, віддано повне довіре та щиру подяку за їхню працю.

Осідок С. О. У. перенесено до Шікаґо не з тої причини, що деякі нюйорські урядники привели С. О. У. до упадку, ані з тої причини, що там робота не йшла добре, тільки тому, що в Шікаґо і околици і взагалі на Заході є споре число Січовиків та людий відповідних до видавання Січових Вістий і т. д., без великих коштів.

Отже ми, старшина С. О. У. ще раз заявляємо і переестерігаємо всіх, щоб не ширити клевет та не поміщувати брехливих дописий на С. О. У. бо тимсамим шкодиться розвоєви і поступови сеї орґанізаці. —

ЗА СІЧ. ОРҐАНІЗАЦІЮ
В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ:

П. Новодворський, гол. отаман.
Степан Мусійчук, секр. рек.
Микола Пашко секретар фінансовий і касієр тимчасовий.
Петро Дідик, обозний.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДЕКЛЯРАЦІЯ ДЕЛЕҐАЦІЇ Й КОНФЕРЕНЦІЇ ЗАКОРДОННИХ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРТІЇ СОЦІЯЛІСТІВ-РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ.

Понизше подаємо надіслану нам деклярацію Конференції Партії Укр. Соц.-Революціонерів, яка тільки що відбулась. Не вдаючись у її оцінку нашого становища, вважаємо потрібним звернути увагу читача на чимале її політичне значіння.

Редакція.

Події на Україні притягають загальну увагу через те, що Україна з буржуазної точки погляду є ключем для розвязання Східно-Европейської проблєми: вона на думку буржуазії є вихідною позицією проти революційної Росії й опріч того має велику матеріяльну самоцінність в собі. З соціялістичної точки погляду Україна є порогом революції, через який революція ще не переступила в Европу, а коли переступить — тоді соціяльна революція пійде швидким кроком по Европі.

Україну внутрі роздирають великі національні й соціяльні суперечности, Україна є полем всяких чужодержавних інвазій і національних стремлінь, на кошт України, сусідні держави хочуть збудувати свою силу, не рахуючись при тім з волею трудового українського народу. Українська національна буржуазна інтелігенция, переслідуючи свої, зрозумілі по буржуазному національні інтереси, грає роль леґалізатора ворожих інвазій, закликаючи для будівництва української державности буржуазні сили Европи за ціну нечуваних в історії визволення людськости самопониженъ, уступок території і насильств над українським народом; віддаючи його економічну будучність, культурну творчість, незалежність, в руки цинічних ворогів його національної й соціяльної свободи, навіть більше — віддаючи саму ініціятиву й право будівництва Української Державности в ці кріваві руки, як наприклад польської шляхти, румунських бояр, московських царських ґенералів і поміщиків, за спиною котрих стоїть міжнародній капітал.

Одним з черги ганебним, злочинним нападом на Україну є польська інвазія, що почалась 25. IV. с. р., під проводом Поляка „соціяліста" Пілсудського й при участи й допомозі українського зрадника Петлюри, що грає низьку ролю леґалізатора злочинств польської шляхти проти українського народу. Ціль польської буржуазії, яку вона хоче досягти на Україні, для всіх ясна: опанування української території в 336.000 кільом. квадр. з населеннем більш 20 міліонів, опанування берегами Чорного моря, експльоатація живої сили народу й його природніх богацтв, цинічна польонізація населення й т. п. Мета насильника завжди ясна, хоч як би він не прикривав її туманом „безкорисних намірів". Мета українських авантюристів — Петлюри і його прибічників полягає в одному стремлінню — добитись панування хоч би на клаптику української землі, поділивши його з польськими сатрапами. Сі авантюристи, вигнані з України народом, хочуть за всяку ціну відомстити свойому народові за свою ганьбу, хочуть добитись — хоч при помочи чужих рук і за ціну поневолення народу — узурпаційного панування.

Нема сумніву в тім, що Поляки скінчать свої дні на Україні тепер, як і в 17-му століттю, як і їх недавні попередники, московські та німецькі ґенерали-поміщики. Український трудовий народ не знесе того жахливого насильства й здирства, яке несуть йому польські напастники й вижене їх силою свого могучого опору й збройного повстання, бо своєї свободи український народ не віддасть, як се він довів кількома свіжими прикладами. Тоді всі насильники понесуть жорстоку кару, наложену на них справедливим гнівом українського народу.

Отже в супереч всім безсоромно-неправдивим чуткам і тенденційним інформаціям, які енерґічно поширюють в Европі аґенти Петлюри, Делеґація й Конференція закордонних членів У. П. С.-Р. доводить до загального відома:

1. Що Український Трудовий Народ ніколи не погодиться з насильством над його правами і всіма засобами бороти-меться за привернення окупованої ворогами території й визволення поневолених братів, за вільне уживання уживання свого права на самоозначення Незалежної Української Соціялістичної селянсько-робітничої Республіки в етноґрафічних межах.

2. Що до Петлюри й його заходів та виступів, то Делеґація й Конференція закордонних членів У. П. С.-Р. з притиском зазначає, що він не то що не має морального оперття в народі, але він не має навіть тіні якогось формально-законного права говорити від імени Української Республіки, що видно з слідуючого:

Революційною волею народа в кінці 1918-го року з України були видалені німецькі окупаційні війска й поставлений ними гетьман ґенерал Скоропадський, а натомісць Верховну Владу обняла Директорія з пяти осіб.

Трудовий Конґрес України, як законна Верховна Влада України в січні 1919 року установивши форму влади в Республіці, тимчасово уповноважив Директорію вести державні справи до слідуючої його сесії. В дальнійшій діяльности Директорія потерпіла повне фіяско й постепенно згубила всяке довіре народу через свою що-далі більш анти-народню, проти-соціялістичну політику, а нарешті опустилась до того, що в осени 1919-го року в угоду реакційній буржуазії Европи, зробила державний переворот, оповістивши скасування влади свого вірителя — Трудового Конгресу України, натомісць проклямуючи скликання парляменту й допущення до влади буржуазії. Така узурпація влади була оповіщеннєм війни трудовому народу й розривом з ним. В дальнійшому Петлюра відсунув инших членів Директорії, стремлючись до скріплення своєї диктатури, але, згубивши все, зненавиджений народом, втік до Варшави під захист польської буржуазії, з котрою тепер і виступив війною проти України, прикриваючи сим імперіялістичний напад тої буржуазії. Очевидно, що всякі виступи Петлюри, всякі деклярації його від імени України є грубим цинізмом авантуриста й зрадника, що хоче ввести в блуд громадську думку Европи в своїх егоїстичних цілях.

3. Всякі договори Петлюри й його представників та аґентів з Польщею і иншими державами, а також приватними орґанізаціями та особами, заключені від імени України, очевидно є не дійсні, бо не мають ніякого формального права й Україну ні до чого правно зобовязати не можуть.

Делеґація й Конференція закордонних членів У. П. С.-Р. звертається з щирим товариським проханнем до соціялістів і комуністів Европи, щоб вони вияснили трудовим масам Европи увесь зміст і значіннє того нечувано-жорстокого насильства, яке роблять над Україною польська й українська буржуазія; щоб вони закликали трудові маси Европи, увесь орґанізований свідомий пролєтаріят до протесту проти сього злочинства польської буржуазії й вимагали від своїх урядів припинення всякої посилки зброї, амуниції й продуктів у Польщу, бо все се в першу чергу вимірено проти українського трудового люду, маючи конечною метою розбиттє й совітської революційної Росії.

Трудовий народе Европи, пролєтаріят, соціялісти! Ви бачите, яке нещастє несуть на Україну в котрий вже раз імперіялісти, ви чуєте про страшну економічну руїну нашого краю, про нелюдські муки нашого люду, про жахливі пошести усяких хвороб, що що-дня десятками тисяч нищать наш люд; ви знаєте, що розбійницькі напади не дають ніякої змоги хоч трохи налагодити народне господарство України, транспорт і промисловість; а се все робить буржуазія, щоб обернути Україну в опустошену країну й тоді взяти в неволю голодний, знищений народ і обернути його в рабство.

То-ж найдіть в собі людські сили, людські почуття й зрозуміннє нечувано-тяжких страждань українського народу й зробіть, що у вашій силі.

До польського пролєтаріяту Делеґація й Конференція закордонних членів У. П. С.-Р. звертається з осторогою, що його пасивність буде причиною його власного поневолення, що прийде в парі з поневоленнєм українських селянських мас.

На польських же соціялістах лежить відповідальність за допущеннє сеї війни проти українських селян і робітників.

Делеґація й Конференція закордонних членів У. П. С.-Р. висловлює надію, що трудові маси Европи словом і ділом підтримають справу визволення українських селян і робітників від нападу польських бандитів в імя збереження в українському народі великої віри в солідарність та братерство трудящих усього світу, во імя тої революційної бадьорости й боротьби, яку він веде вже три роки й, визволяючи себе, сим бореться й за визволеннє всіх трудящих.

ЗА ДЕЛЕҐАЦІЮ У. П. С.-Р.:

М. Грушевський,
голова делеґації, бувший Президент Української Центральної Ради.

М. Шраг,
член делеґації, бувший Товариш Президента У. Ц. Р.

М. Чечіль,
член делеґації, бувший Секретар У. Ц. Р.

О. Жуковський,
секретар делеґації, бувший Військовий Міністер У. Н. Р.

ЗА КОНФЕРЕНЦІЮ ЗАКОРДОННИХ ЧЛЕНІВ У. П. С.-Р.:

П. Христюк,
бувший Міністер Внутрішних справ У. Н. Р.

М. Шаповал,
бувший Міністер Земельних справ У. Н. Р.

І. Штефан,
бувший Міністер Почт і Телеґрафів У. Н. Р.

М. Кондратенко,
бувший Комісар Поділля У. Н. Р.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЛАНКАСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василія, від. 87, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться дня 11. липня. Неприсутний член заплатить кари 50 цнт., а урядник $1.00. — В. Максимик, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Димитрія, від. 301, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 4. липня, о годині 1.30 пополудни, в церковній гали при Ірі і Робей стр. Обовязком кождого члена явитися на тім мітінґу, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член буде караний після статута. — П. Коваль, предс.; Н. Слівінський, секр.

ВУДГЕЙВЕН, Н. Й. Тов. „Вільна Україна", від. 200, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 11. липня, о годині 3-тій пополудни, в гали де звичайно. Котрий член на сей мітінґ не явиться, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — І. Жатковський, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 213, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться 20. липня, о 7-мій годині вечером, в гали парохіяльній. Кождий член повинен явитись на сей мітінґ, бо маємо важні справи до полагодження. Котрий член не явиться без важної причини, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Рівнож напоминається тих, що довгують, аби вирівнали всі свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Контрольна комісія і урядники здадуть свої справоздання з цілого діловодства за протяг 6 місяців. Будеться принимати нови хчленів до братства без вступного, а до У. Н. після статута. Тож хто би хотів приступити до нашого братства, нехай не тратить нагоди, а прийде на збори і впишеться до братства і до У. Н. Союза. — С. Луцишин, секр. прот.

ЛЕЙКВУД, О. Бр. Сошествія св. Духа, від. 108, подає до відома, що піврічний мітінґ відбудеться дня 4. липня, в гали церковній. Початок мітінґу о годині 12.30 пополудни. Кождий член має на тім мітінґу явитися. Контрольна комісія має здати піврічний звіт, аби кождий член знав, як наша справа мається. Котрий член не явиться на мітінґу, заплатить кару 75 цнт., а урядник $1.00, і то без вимівки, що він мав якісь-там інтереси. Для тих, що є далеко поза сею місцевостию, кари нема, тільки вони мусять на се пристати, що відділ ухвалить. Зійдіться всі, аби потому ніхто не казав, що не знав. — Д. Потажний, предс.; І. Бабяк, кас.; Д. Колачко, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 4. липня, о 2-гій годині пополудни, в гали під ч. 435 Мейн стр. Неявившийся на тім мітінґу член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Будеться принимати нових членів до У. Н. Союза і до товариства після статута. — М. Сас, Г. Нучка, П. Похмурський.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. „Сокіл", від. 336, подає до відома, що піврічні збори ивідбудуться в суботу, 3. липня, о годині 7.30 вечер, в гали церковній Взиваеться місцевих і позамісцевих товаришів прибути на сі збори, бо маємо важні справи до полагодження щодо українських інституцій в Клівленді, і инші. При тій нагоді подається до відома, що місячні збори відбудуться 11. липня, зараз по Службі Божій, в гали церковній. На ті зборах всі члени мають прибути і вирівнати свої залеглости. — Г. Дума, секр.

ТОРОНТО, ОНТ., КАНАДА. Бр. св. Михаїла, від. 49, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 11. липня с. р., в гали церковній під ч. 110 Френклін Аве., зараз по Службі Божій. Всіх членів проситься прибути на сей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. — Н. Юречків, секр.

ІРІ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 40, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 4. липня, о годині 2-гій пополудни, в гали Л. Рави під ч. 908 Гесс Аве. На сей мітінґ запрашается всіх членів прибути як один, бо є дуже важні справи до полагодження. Запрашається також всіх Українців, котрі ще не належать до жадної української орґанізації. Явіться, братя, як один, згуртуймося в одну сильну громаду, покажімся перед світом, що ми не Словаки ані Поляки, як нас називають, а покажім, що ми Українці. — Н. Гаврилів, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. „Запорожська Січ", від. 388, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться дня 4. липня о 1-шій годині пополудни. Всі члени мають явитися на тім мітінґу, бо є важні справи до полагодження. Неприсутний член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00, або буде виключений з орґанізації. — П. Пазюк, предс.; С. Медько, секр.

ХТО РЯДИТЬ?

Розлютився дідуньо
На внука малого:
„Хто тут рядить ти чи я?..."
Розкричавсь до нього.

Спокійнісько внук на се
Каже до дідуня:
„Ані я тут, ані ви,
Тут рядить бабуня!"

Само собою не Руданський.

ПОДЯКА.

Я низше підписана складаю сердечну подяку нашій дорогій Орґанізації, У. Н. Союзови, а зокрема Хв. Головному Урядови сеї славної Орґанізації, за уділення мені з фонду убогих $25, котрі я отримала в часі мого нещастя, яке мене постигло дня 18. січня б. р. Дорогі Родимці! Хто з Вас не належить ще до жадної орґанізації, нехай не зволікає, а впишеться до У. Н. Союза. Нехай не буде ані одного такого, хто не належав би до сеї орґанізації, бо се є перша, найбільша і найбогатша українська орґанізація в Америці. — Марія Супер, членкиня тов. „Буковина", від. 14 У. Н. Союза в Ню Йорку.

ДЕКЛЯРАЦІЯ ДЕЛЕҐАЦІЇ Й КОНФЕРЕНЦІЇ ЗАКОРДОННИХ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРТІЇ СОЦІЯЛІСТІВ-РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ.

Понизше подаємо надіслану нам деклярацію Конференції Партії Укр. Соц.-Революціонерів, яка тільки що відбулась. Не вдаючись у її оцінку нашого становища, вважаємо потрібним звернути увагу читача на чимале її політичне значіння.

Редакція.

Події на Україні притягають загальну увагу через те, що Україна з буржуазної точки погляду є ключем для розвязання Східно-Европейської проблеми: вона на думку буржуазії є вихідною позицією проти революційної Росії й опріч того має велику матеріяльну самоцінність в собі. З соціялістичної точки погляду Україна є порогом революції, через який революція ще не переступила в Европу, а коли переступить — тоді соціяльна революція піде швидким кроком по Европі.

Україну внутрі роздирають великі національні й соціяльні суперечности, Україна є полем всяких чужодержавних інвазій і національних стремлінь, на кошт України, сусідні держави хочуть збудувати свою силу, не рахуючись при тім з волею трудового українського народу. Українська національна буржуазна інтеліґенція, переслідуючи свої, зрозумілі по буржуазному національні інтереси, грає роль леґалізатора ворожих інвазій, закликаючи для будівництва української державности буржуазні сили Европи за ціну нечуваних в історії визволення людськости самопонижень, уступок території і насильств над українським народом; віддаючи його економічну будучність, культурну творчість, незалежність, в руки цинічних ворогів його національної й соціяльної свободи, навіть більше — віддаючи саму ініціятиву й право будівництва Української Державности в ці кріваві руки, як наприклад польської шляхти, румунських бояр, московських царських генералів і поміщиків, за спиною котрих стоїть міжнародній капітал.

Одним з черги ганебним, злочинним нападом на Україну є польська інвазія, що почалась 25. IV. с. р., під проводом Поляка „соціяліста" Пілсудського й при участи й допомозі українського зрадника Петлюри, що грає низьку ролю леґалізатора злочинств польської шляхти проти українського народу. Ціль польської буржуазії, яку вона хоче досягти на Україні, для всіх ясна: опанування української території в 336.000 кільом. квадр. з населенням більш 20 міліонів, опанування берегами Чорного моря, експльоатація живої сили народу й його природних богацтв, цинічна польонізація населення й т. п. Мета насильника завжди ясна, хоч як би він не прикривав її туманом „безкорисних намірів". Мета українських авантюристів — Петлюри і його прибічників поляґає в одному стремлінню — добитись панування хоч би на клаптику українскої землі, поділивши його з польськими сатрапами. Сі авантюристи, вигнані з України народом, хочуть за всяку ціну відомстити свойому народові за свою ганьбу, хочуть добитись — хоч при помочи чужих рук і за ціну поневолення народу — узурпаційного панування.

Нема сумніву в тім, що Поляки скінчать свої дні на Україні тепер, як і в 17-му століттю, як і їх недавні попередники, московські та німецькі ґенерали-поміщики. Український трудовий народ не знесе того жахливого насильства й здирства, яке несуть йому польські напастники й вижене їх силою свого могучого опору й збройного повстання, бо своеї свободи український народ не віддасть, як се він довів кількома свіжими прикладами. Тоді всі насильники понесуть жорстоку кару, наложену на них справедливим гнівом українського народу.

Отже в супереч всім безсоромно-неправдивим чуткам і тенденційним інформаціям, які енергічно поширюють в Европі аґенти Петлюри, Делеґація й Конференція закордонних членів У. П. С.-Р. доводить до загального відома:

1. Що Український Трудовий Народ ніколи не погодиться з насильством над його правами і всіма засобами боротиметься за привернення окупованої ворогами території й визволення поневолених братів, за вільне уживання уживання свого права на самоозначення Незалежної Української Соціялістичної селянсько-робітничої Республіки в етноґрафічних межах.

2. Що до Петлюри й його заходів та виступів, то Делеґація й Конференція закордонних членів У. П. С.-Р. з притиском зазначає, що він не то що не має морального оперти в народі, але він не має навіть тіні якогось формально-законного права говорити від імени Української Республіки, що видно з слідуючого:

Революційною волею народа в кінці 1918-го року з України були видалені німецькі окупаційні війска й поставлений ними гетьман ґенерал Скоропадський, а натомісць Верховну Владу обняла Директорія з пяти осіб.

Трудовий Конґрес України, як законна Верховна Влада України в січні 1919 року установивши форму влади в Республіці, тимчасово уповноважив Директорію вести державні справи до слідуючої його сесії. В дальнійшій діяльности Директорія потерпіла повне фіяско й постепенно зґубила всяке довіре народу через свою що-далі більш анти-народню, проти-соціялістичну політику, а нарешті опустилась до того, що в осени 1919-го року в угоду реакційній буржуазії Европи, зробила державний переворот, оповістивши скасування влади свого вірителя — Трудового Конґресу України, натомісць проклямуючи скликання парляменту й допущення до влади буржуазії. Така узурпація влади була оповіщенням війни трудовому народу й розривом з ним. В дальнійшому Петлюра відсунув инших членів Директорії, стремлючись до скріплення своеї диктатури, але, зґубивши все, зненавиджений народом, втік до Варшави під захист польської буржуазії, з котрою тепер і виступив війною проти України, прикриваючи сим імперіялістичний напад тої буржуазії. Очевидно, що всякі виступи Петлюри, всякі декларації його від імени України є грубим цинізмом авантуриста й зрадника, що хоче ввести в блуд громадську думку Европи в своїх еґоїстичних цілях.

3. Всякі договори Петлюри й його представників та аґентів з Польщею і иншими державами, а також приватними орґанізаціями та особами, заключені від імени України, очевидно є не дійсні; бо не мають ніякого формального права й Україну ні до чого правно зобовязати не можуть.

Делеґація й Конференція закордонних членів У. П. С.-Р. звертається з щирим товариським проханнем до соціялістів і комуністів Европи, щоб вони виясннли трудовим масам Европи увесь зміст і значіння того нечувано-жорствокого насильства, яке роблять над Україною польська й українська буржуазія; щоб вони закликали трудові маси Европи, увесь орґанізований свідомий пролетаріят до протесту проти сього злочинства польської буржуазії й вимагали від своїх урядів припинення всякої посилки зброї, амуніції й продуктів у Польщу, бо все се в першу чергу вимірено проти українського трудового люду, маючи конечною метою розбиття й совітської революційної Росії.

Трудовий народе Европи, пролетаріят, соціялісти! Ви бачите, яке нещастє несуть на Україну в котрий вже раз імперіялісти, ви чуєте про страшну економічну руїну нашого краю, про нелюдські муки нашого люду, про жахливі пошести усяких хвороб, що що-дня десятками тисяч нищать наш люд; ви знаете, що розбійницькі напади не дають ніякої змоги хоч трохи налагодити народне господарство України, транспорт і промисловість; а се все робить буржуазія, щоб обернути Україну в опустошену країну й тоді взяти в неволю голодний, знищений народ і обернути його в рабство.

То-ж найдіть в собі людські сили, людські почуття й зрозуміння нечувано-тяжких страждань українського народу й зробіть, що у вашій силі.

До польського пролетаріяту Делеґація й Конференція закордонних членів У. П. С.-Р. звертається з осторогою, що його пасивність буде причиною його власного поневолення, що прийде в парі з поневоленнєм українських селянських мас.

На польських же соціялістах лежить відповідальність за допущення сієї війни проти українських селян і робітників.

Делеґація й Конференція закордонних членів У. П. С.-Р. висловлює надію, що трудові маси Европи словом і ділом підтримають справу визволення українських селян і робітників від нападу польських бандитів в імя збереження в українському народі великої віри в солідарність та братерство трудящих усього світу, во імя тої революційної бадьорости й боротьби, яку він веде вже три роки й, визволяючи себе, сим бореться й за визволення всіх трудящих.

ЗА ДЕЛЕҐАЦІЮ У. П. С.-Р.:

М. Грушевський,
голова делеґації, бувший Президент Української Центральної Ради.

М. Шраг,
член делеґації, бувший Товариш Президента У. Ц. Р.

М. Чечіль,
член делеґації, бувший Секретар У. Ц. Р.

О. Жуковський,
секретар делеґації, бувший Військовий Міністер У. Н. Р.

ЗА КОНФЕРЕНЦІЮ ЗАКОРДОННИХ ЧЛЕНІВ У. П. С.-Р.:

П. Христюк,
бувший Міністер Внутрішних справ У. Н. Р.

М. Шаповал,
бувший Міністер Земельних справ У. Н. Р.

І. Штефан,
бувший Міністер Почт і Телеграфів У. Н. Р.

М. Кондратенко,
бувший Комісар Поділя У. Н. Р.

ПОДЯКА.

Я низше підписана складаю сердечну подяку нашій дорогій Орґанізації, У. Н. Союзови, а зокрема Хв. Головному Урядови сеї славної Орґанізації, за уділення мені з фонду убогих $25, котрі я отримала в часі мого нещастя, яке мене постигло дня 18. січня б. р. Дорогі Родимці! Хто з Вас не належить ще до жадної орґанізації, нехай не зволікає, а впишеться до У. Н. Союза. Нехай не буде ані одного такого, хто не належав би до сеї орґанізації, бо се є перша, найбільша і найбогатша українська орґанізація в Америці. — Марія Супер, членкиня тов. „Буковина", від. 14 У. Н. Союза в Ню Йорку.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЛАНКАСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василія, від. 87, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться дня 11. липня. Неприсутний член заплатить кари 50 цнт., а урядник $1.00. — В. Максимик, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Димитрія, від. 301, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 4. липня, о годині 1.30 пополудни, в церковній гали при Ірі і Робей стр. Обовязком кождого члена явитися на тім мітінґу, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член буде караний після статута. — П. Коваль, предс.; Н. Слівінський, секр.

ВУДГЕЙВЕН, Н. Й. Тов. „Вільна Україна", від. 200, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 11. липня, о годині 3-тій пополудни, в гали де звичайно. Котрий член на сей мітінґ не явиться, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — І. Жатковський, секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 213, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеться 20. липня, о 7-мій годині вечером, в гали парохіяльній. Кождий член повинен явитись на сей мітінґ, бо маємо важні справи до полагодження. Котрий член не явиться без важної причини, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Рівнож напоминається тих, що довгують, аби вирівнали всі свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Контрольна комісія і урядники здадуть свої справоздання з цілого діловодства за протяг 6 місяців. Будеться принимати нови хчленів до братства без вступного, а до У. Н. після статута. Тож хто би хотів приступити до нашого братства, нехай не тратить нагоди, а прийде на збори і впишеться до братства і до У. Н. Союза. — С. Луцишин, секр. прот.

ЛЕЙКВУД, О. Бр. Сошествія св. Духа, від. 108, подає до відома, що піврічний мітінґ відбудеться дня 4. липня, в гали церковній. Початок мітінґу о годині 12.30 пополудни. Кождий член має на тім мітінґу явитися. Контрольна комісія має здати піврічний звіт, аби кождий член знав, як наша справа мається. Котрий член не явиться на мітінґу, заплатить кару 75 цнт., а урядник $1.00, і то без вимівки, що він мав якісь-там інтереси. Для тих, що є далеко поза сею місцевостию, кари нема, тільки вони мусять на се пристати, що відділ ухвалить. Зійдіться всі, аби потому ніхто не казав, що не знав. — Д. Потажний, предс.; І. Бабяк, кас.; Д. Колачко, секр.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 4. липня, о 2-гій годині пополудни, в гали під ч. 435 Мейн стр. Неявившийся на тім мітінґу член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Будеться принимати нових членів до У. Н. Союза і до товариства після статута. — М. Сас, Г. Нучка, П. Похмурський.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. „Сокіл", від. 336, подає до відома, що піврічні збори відбудуться в суботу, 3. липня, о годині 7.30 вечер, в гали церковній. Взивається місцевих і позамісцевих товаришів прибути на сі збори, бо маємо важні справи до полагодження щодо українських інституцій в Клівленді, і инші. При тій нагоді подається до відома, що місячні збори відбудуться 11. липня, зараз по Службі Божій, в гали церковній. На ті зборах всі члени мають прибути і вирівнати свої залеглости. — Г. Дума, секр.

ТОРОНТО, ОНТ., КАНАДА. Бр. св. Михаїла, від. 49, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться в неділю, 11. липня с. р., в гали церковній під ч. 110 Френклін Аве., зараз по Службі Божій. Всіх членів проситься прибути на сей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. — Н. Юречків, секр.

ІРІ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 40, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 4. липня, о годині 2-гій пополудни, в гали Л. Рави під ч. 908 Гесс Аве. На сей мітінґ запрашається всіх членів прибути як один, бо є дуже важні справи до полагодження. Запрашається також всіх Українців, котрі ще не належать до жадної української орґанізації. Явіться, братя, як один, згуртуймося в одну сильну громаду, покажімся перед світом, що ми не Словаки ані Поляки, як нас називають, а покажім, що ми Українці. — Н. Гаврилів, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. „Запорожська Січ", від. 388, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеться дня 4. липня о 1-шій годині пополудни. Всі члени мають явитися на тім мітінґу, бо є важні справи до полагодження. Неприсутний член заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00, або буде виключений з орґанізації. — П. Пазюк, предс.; С. Медько, секр.

ХТО РЯДИТЬ?

Розлютився дідуньо
На внука малого:
„Хто тут рядить ти чи я?..."
Розкричавсь до нього.

Спокійнісько внук на се
Каже до дідуня:
„Ані я тут, ані ви,
Тут рядить бабуня!"

Само собою не Руданський.

ЯК ПОМОГТИ УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ.

(Допись з Перт Амбой, Н. Дж.).

Ріжними способами стараємося, щоби справа нашої України була відома і розширена по цілому світу. Звичайно уживаємо до сего публікації ґазет, які суть найсильнійшим речником на вплив людий. Та по много менших містах се неможливе. Звичайно є одна часопись, а редактор такої ґазети є всевладним паном і на справу України ані не зиркне, а на всякі старання і просьби зимний як лід...

Більше як місяць тому був я на концерті в Нюарку, який давали співаки нашої української церкви під діріґентурою п. Теодозія Каськова в память Тараса Шевченка. Сей хор дуже мені подобався. Я чув знамениті голоси і прекрасно відспівані кавалки. І в тій хвили прошибнула мені гадка. Ах! якби так такий хор заспівав в Перт Амбою перед Американцями, то певно, що ціле місто заінтересувалобися і пізнало би справу України. Але як? Як дійти до Американців? До нашої галі вони не прийдуть. Зачав я думати і видумав таке: Пійшов я до Червоного Хреста і там представив їм, що я спроваджу красний хор, за який я ручу, і який в народних гарних строях дасть їм за дармо концерт, — а вони мають наняти галю в місті, мають постаратися, щоби були поміщені в місцевій часописи кілька статий про Україну, о які я сам постараюся і принесу до Червого Хреста, а вони дадуть лиш помістити; вони постараються о тікети і пішлють своїх членів, аби розпродали сі тікети, особливо поміж Американцями, а в значнійших місцях міста дадуть оголошення (posters) за вікнами.

На те все по відбутім мітинґу пристав Червоний Хрест.

День назначено на 20. червня с. р. і в тім дни відбувся концерт в гали „Гай Скул Авдіторіюм", яка є найкрасшою галею концертовою в Перт Амбою.

На сей день приїхав хор зложений майже з пятьдесять членів з Нюарку і відспівав концерт. Концерт випав дуже красно. Хор відспівав три великі довгі твори: Завіщанє, Бандуру і Гаґілки (Колесси), які зробили знамените вражінне, тимбільше, що співаки виступили в народних строях.

До піднесення сего концерту причинився дуже п. Палажій, який своїм прекрасним голосом з великою вервою відспівав „Гетьмани", а в другім числі прольоґ з Паліячі, по італійськи. На наддаток співав два гарні англійські кавалки.

Серед оплесків діріґентови п. Т. Каськову і п. Палажієви вручено від Червоного Хреста букети.

Акомпаніямент на пяні обняла знана пяністка панна Віра Стеткевич. Хоч вона грала лишень акомпаніямент, то Американки пізнали її талант і ґратулюючи її, дуже жалували, що п-а Віра не відограла осібного кавалка сама.

Публика була одушевлена, а Червоний Хрест устами свого предсідателя дуже щиро дякував учасникам концерту.

Користь з сего концерту дуже велика, бо: 1) пять разів пертамбойська ґазета (яка розходиться в місті і в цілій околици) заговорила і то дуже прихильно за Україну і Українців, чого булаби ніколи передтим не зробила. 2) Американці пізнали наші співи і строї народні, які дуже подивляли, особливо ручні роботи, які їм дуже подобалися. 3) На програмі була коротка історія України (наводжу її в ориґіналі понизше), яка завідомила кождого про Українців, хто лишень був. 4) Американець, лоєр, говорив на сім концерті про Україну і то говорив дуже красно.

Прошу розсудити, чи се не велика користь?

Чи я зробив початок сего, не знаю, бо подібно і деинде може се вже робили, але скажу, що се є дуже практичний спосіб освідомити Американців про українські справи.

Не всюда, але місцями, особливо по більших містах, суть наші добрі хори, лучші сили співацькі і такі повинні би прислужитися Україні. Дооколичні місцевости повинні постаратися у себе о такі концерти і запросити, спровадити (напр. власними автомобілями, без коштів) сей лучший хор, а також одного з визначних Американців з бесідою. Коли се віддасться Червоному Хрестови, то Червоний Хрест сам постарається о галю в місті, о публику і все проче.

Се буде правдиво патріотичне діло!

Подавши се до ласкавої відомости нашої публики на се лиш, аби і в других місцевостях поступили подібно і щоби на сім скористала справа України, нехай вільно буде мені на сім місци мою щиру і сердечну подяку зложити Вп. п. Теодозію Каськову, діріґентови, і його хорови, Вп. п. Ігнатію Палажієви, солістови, і Вп. панні Вірі Стеткевич за акомпаніямент.

о. Й. Чаплинський.

P. S. На другий день зараз в понеділок появилася в Пертамбойській ґазеті Perth Amboy Evening News (June 21) статейка на першій стороні, яка звучить:

FINE CONCERT BY UKRAINIANS

Finances of Local Red Cross Given Boost by Event Yesterday at the High School.

The finances of the local chapter of the Red Cross were considerably replenished yesterday by the concert given at the high school by the Ukrainian Choir of Newark. Through the efforts of Rev. Joseph Czaplinsky this choir of more than forty pieces had been obtained in appreciation of the work the Red Cross has done and is still doing for Ukrainian people. Between 500 and 600 attended the concert yesterday and the unanimous opinion was highly complimentary to the entertainers.

In the absence of Mayor Dorsey, Percy D. Waring, president of the local chapter, opened the entertainment with words of welcome to the choir and the audience. John E. Toolan gave an address, presenting a brief history of the Ukrainian people. Mr. Toolan told that the choir was composed of Ukrainians from Galicia, the countrymen of whom are at the present time fighting for their independence.

A particularly novel feature of the program was the absence of any instrumental accompaniment for the singing. "Mandore," by the choir, was especially well received by the audience and the songs, "My last Will" and "Easter Carols," showed a wonderful mastery of the choir in their method of unity singing.

I. Palazey, the vocalist, soon leaves for Italy, to complete his study of operatic singing and was obliged to respond to encores after both his selections.

The conductor of the choir, Theodosius Kaskiv, and the accompanist Miss Vera Stetkewicz, were both factors in making the concert a success.

The novelty of the affair was the costumes of the entire choir. Attired in their native costumes, both men and women presented to the audience a mass of every color of the rainbow. The men, dressed in velvet knee breeches, bright colored sashes and embroidered shirts, and the women with gaudy skirts, embroidered aprons and waists and odd head dresses, made a very unique spectacle which added much to the singing.

After the concert the entire choir was entertained by the Red Cross ladies who served them refreshments in the cooking department.

HISTORY OF THE UKRAINIAN PEOPLE

The Ukrainian people have a population of about forty million (40,000,000). In times past through difference of politics the people have been divided into different sections.

About thirty-six million (36,000,000) Ukrainians are now part of Russia in what is known as "South Russia on the Black Sea," and bout four million (4,000,000) live in East Galicia and Bukovina, and are known as Ukrainians or Ruthenians. Before the war the people of Galicia and Bukovina were under Austrian rule: However, the people are all of Ukrainian nationality.

The people in Southern Russia, about thirty-six million (36,000,000) in number, profess the Orthodox faith, and the four million (4,000,000) in Galicia are Catholics of the Greek rite.

The members of the Ukrainian Choir, who are giving the concert for the American Red Cross, are all Ukrainians from Galicia.

All these people, both in Southern Russia, Galicia and Bukovina, are now fighting for their Independence.

There are about eight hundred thousand (800,000) Ukrainians in America. They are living mostly in New York, New Jersey, Connecticut, Pennsylvania, and a small number in the middle west.

A great many Ukrainian people become citizens of this country and show their good citizenship by acpuiring property and establishing themselves in business. Many of them hold high positions.

ЗОЛОТИЙ ЗАСІВ.

(У четверті роковини смерти Івана Франка).

А як Він вже кинув Родину,
Щоб злинути в вічність від нас,
То серце його в сю годину
Стискалося сумом враз.

Стискалося сумом безкраїм,
Що в хвилю бурливу, важку,
Він Рідну Країну кидає
Саму на непевнім шляху.

І з сумом трівожним Він лине
Враз духом по Рідним Краю,
Аж бачить: Вся в квітах країна
Неначе левада в маю!

„Гей, що се за пишнії квіти
Вквітчали нараз край цілий?!"
І чує відповідь: „Се діти —
В їх серцях засів золотий!

Любов Ти і труду й посвяти
Засіяв в діточих серцях
Для Рідного Краю й вона то
Бренить там так пишно в квітках!"

І миттю і сум і трівогу
Геть радість прогнала з душі —
Спокійний у вічну дорогу
Полинув від нас Він тоді.

Я. Вільшенко.

Українці!

Переконуйте своїх товаришів Поляків, щоби не купували бондів польської позички на шляхотську заборчу війну!

Скажіть їм, що доки будуть робітники підпирати шляхту своїм грошем, доти вона буде над ними панувати.

Скажіть їм, що шляхта добровільно не уступить, але тільки під напором зорґанізованого робітництва.

Скажіть їм, що робітники заведуть народоправство тільки тоді, як шляхту зломлять.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ!

Українці, котрі бажають стати горожанами Злучених Держав і котрі говорять і розуміють трохи англійську мову, можуть користати з безплатної науки. Всі особи, котрі дістали вже або мають взяти другі папери, повинні явитись в понеділки, о 8-мій годині вечером, в льокали Pennsylvania R. R. Y. M. C. A., віддаленого один блок від почтового будинку в Джерзи Сіти, Н. Дж. П. Генрі Йонг, правний представитель є інструктором. Кількох учеників тої вечірної кляси дістали горожанство в Гудсонськім Повітовім Суді. Для осягнення горожанства потрібно Вам американського учителя. Скористайте з нагоди щоби дізнатися про право людини, його обовязки і про інституції того краю, в часі коли маєте се безплатно. 76-81

YOUNG MEN'S CHRISTIAN ASSOCIATION.

Степан Рудницький.

ДО ОСНОВ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ.

ПОНЯТТЄ НАЦІОНАЛІЗМУ.

Що таке націоналізм? Відповідий буде богато!

Инакше відповість на се питанне правник, инакше соціольоґ, инакше економіст, инакше лінґвіст, етнольоґ чи антропольоґ. Колиб ми хотіли розібрати хочби по одній теорії націоналізму з кождого з тих „фахів", вийшло-б дуже, дуже богато балаканини. І то пустої, зайвої. Бо кожда з тих наук описувала би націоналізм зі свого більше чи меньше вузкого становища. Тому то обмежуся тут на понятте націоналізму з боку природознавства і землезнання посполу. Всесторонність ґеоґрафічно-природописного світогляду дає запоруку, що його означенне націоналізму буде бодай не завузке, не заодносторонне.

З природописно-ґеоґрафічного боку — **націоналізм се прямованне думок, слів чи діл одиниці чи гурту в той напрямок, у якому йде надійний, корисний розвиток нації, до котрої дана одиниця чи гурт належить.**

Кождий відразу зрозуміє, що таке понятте націоналізму нерозривно звязане з поняттем нації — народу. Коли націю будемо принимати по правнодержавному, соціольоґічному, економічному чи ще як, то цілком природно, що означенне націоналізму мусить випасти инакше. Та нині, в XX. століттю, такого робити не ялося.

Вікова диференція справила те, що в чоловічій породі, як в прочім у всякій иншій породі, нема й не може бути рівности. Ріжняться між собою не тільки індівідуа, але й більші чи меньші гурти їх. Без тої абсолютної нерівности був би неможливий всякий розвиток; устала-б всяка еволюція, прийшла-б смерть цілій породі.

Еволюція витворила у всякої орґанічної породи через диференціяцію: підпороди, відроди, відміни, відмінки і т. и. Серед породи людий підпороди се головні раси, відроди — підраси, відміни — народи, відмінки — племена і т. п.

Підпороди, відроди, відміни, відмінки і т. и. підлягають такимсамим біольоґічним законам як самі породи. Вони витворюються дорогою еволюції чи мутації при специяльно сильному впливі ґеоґрафічного елєменту — середовища. Вони живуть, борються за своє істнованне, розвиваються щораз ширше і пускають нові паростя або гинуть. Палеонтольоґія ілюструє такі процеси чудово.

З уваги на ті безсумнівні дійсности, які заперечити може тільки чоловік непросвічений або вірний ісповідник одної з релігій, які мають на повстанне людства і його відмін инакший погляд, можемо подати осьяку тимчасову дефініцію народу чи пак нації:

Нація (самостійний нарід) се одна з відмін породи „чоловіка" (Homo sapiens).

Що можна з тієї дефініції нації добути для зясовання суті націоналізму?

Здавалося би небогато, бо дефініція куценька. Та тут покажеться зараз, яка велика користь з природописного світогляду в примінению його навіть до таких, мовляв, культурно-історичних і соціольоґічних квесвій як квестія націоналізму.

Суть кождого органічного єства, кождої породи, підпороди, відроди, відміни і т. и. є по законам біольоґії: 1. вдержанне істнования як найдовше („вдержанне породи"); 2. добуття найкрасших умов істнования (т. н. optimum); 3. добуття приплоду (потомства для індівідуів, нових відмінків для пород чи підпород і т. и.).

Тут ходить нам, як звісно, поки що не про індівідуа, а про гурти. Кожда підпорода чи відміна має свою суть. Та суть лежить у причинах, які витворили ту відміну, в основах її істнования, в можливостях еволюційного витворення з неї нових відмінків. Та суть для кождої породи, підпороди, відроди, відміни, відмінки инакша. Тому то кождий з сих гуртів свідомо чи несвідомо уладжує собі життє самостійно й инакше від иншого гурту. Він се робить після своєї природи. Ніхто з нас не дивується, що кожда відрода чи відміна, наприклад, мурашок по своїй природі живе инакше. І добре робить. Вже й слова не мож говорити про бразилійську мурашку, яка немов на сміх носить назву Polyergus, а гине з голоду на купах поживи, коли її не нагодує мурашка-невільник!

Так! Ніхто не дивується мурашкам, коли кожда відміна їх породи живе инакшим життєм, веде свою питому „відмінкову" лінію. Кождий розуміє, що якби одній відміні примусом навязати відмінкову лінію другої відміни, то вона знидіє або й згине!

Тоїсамої правди однак ніяк не хоче розуміти дуже богато людий, що називають себе освіченими і поступовими, коли справа йде не за породу Formica (мурашки) а за породу Homo (чоловіка). Ті люди не хочуть розуміти сеї елєментарної правди, що таксамо як кожда инша відміна в звіринному світі так і та відміна, що її зовемо самостійним народом, нацією, має свою питому суть, що кождий народ мусить спрямувати свій розвиток так як йому велить його суть. **Націоналізм се просто стремлінне, що виходить із тієї суті; се стремлінне до вдержання сеї відміни людської породи, що зоветься народом, до здобуття її найлішого істнования і до запевнення її нових надійних паростів-відмінків.**

Се означенне націоналізму, як бачимо, цілком покривається з означенєм, яке поставлено на чоло сього уступу. Тільки що воно поставлене природописною термінольоґією.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕНЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

(В сій рубриці містимо оголошеня театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і бе довших поклинів).

PITTSBURGH, PA.

I.

ТОРЖЕСТВЕННЕ ПОСВЯЧЕННЄ

церкви св. Івана Хрестителя при 7-мій і Карсон ул., С. С. Пітсбур, Па., відбудеся **в неділю, дня 4-го липня с. р.** (Форт Джулая). Посвячення довершить Всесв. о. П. Понятишин, адміністратор Укр. Гр.-Кат. дієцезії в Злучених Державах при співучасти многих священиків. На се торжество запрошується всі дооколичні парохіяльні громади, братства, сестрицтва, товариства, загалом всіх Українців з Пітсбурга і околиці.

II.

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

в честь бл. п. о. Николая Стефановича, основателя і першого пароха пітсбурської парохії на Савт Сайд, ревного патріота і неотомного робітника на народній ниві, відбудеться **в понеділок, дня 5-го липня с. р.,** о год. 7-мій вечером в Odd Fellows Turner Hall, при South 18th і Sarah ул. На сей поминальний концерт запрошується також всіх Українців з Пітсбурга і з околиці. Програму подасться пізнійше. Проситься дуже всіх Українців з Пітсбурга і околиці, щоб не устроювали в сих двох днях пікніків, балів і т. и. забав. — КОМІТЕТ. 71,75,78

DETROIT I HAMTRAMCK, MICH.

Спів. Драм. Тов. І. Котляревського відограє **в неділю, 4. липня 1920 р.** в галі Української Хати під ч. 22 Grayling Ave., Hamtramck, Mich. **ДУШОГУБКА,** драма в 4-ох діях зі співами, Т. Трушевського. Режісер Д. А. Вступ 75 і 50 цнт. Початок о годині 7.30. О численну участь просить

78-79 КОМІТЕТ.

ПІТСБУРҐ, ПА.

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

в честь памяти бл. п. о. Ник. Стефановича

довголітного пароха і заслуженого українського патріота в Пітсбурщині, устроює **Українська Громада в Пітсбурґ, Па.**

В ПОНЕДІЛОК, 5. ЛИПНЯ С. Р.

о годині 7-ій вечером в ODD FELLOWS HALL, при 18-ій і Sarah ул.

Програма обіймає 15 точок, найкрасших утворів, які виконають першорядні місцеві сили. 78-79

Вокальну часть програми виконає „Пітсбурський Український Хор" під управою діріґента С. Ягелли.

Акомпаніямент фортепяновий виконає п-на Ніна Волощуківна.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймаєсь. — За одно поміщенне платиться 10 центів за стрічку (5 слів), два і більше поміщень 7½ цента за стрічку від кождого поміщення. Після сих цін на дворазове оголошене з 6 стрічок належить присилати $1.00. Оголошення продажи фарм приймається лише такі, коли в них є подана сама річ яка є на продаж, інвентар, запаси, положенне і ціна. Рішучо не приймаєсь оголошень з всякими дивовижними описами, висловлюванне надмірної прихильности для костумера і напади на других продавців.

Не належиться ждати відповідий на листи в справі оголошень, подаваних на адресу „Свободи", бо на такі листи адміністрація не відповідає, але передає їх сторонам, які подали оголошенне. Від сторін належить сподіватися відповіди.

Пошукую свого мужа **ФРАНКА ДОБРОВОЛЬСЬКОГО,** з села Завадки, пов. Калуш, котрий відїхав від мене тому 3 роки, оставляючи мене з малою дитиною. Він є білявий, твар потягла, середного росту. Хтоби о нім знав, або він сам, нехай голоситься до: MARIA DOBROWOLSKA, 35 Evergreen St., Rochester, N. Y. 76-9

Пошукую рідного брата **ГРИЦЬКА ШОСТАКА,** з села Новоставці, повіт Радехів, Галичина. Перебував в Канаді в місті Ст. Боніфейс, Ман. Правдоподібно, що він мав виїхати до краю перед Різдвом і нема чутки про него. Хтоби о нім знав, або він нехай зголоситься на адресу: ALEX. SHOSTAK, 739 N. Wood St., Chicago, Ill. 78-81

Пошукую свого шваґра **ОЛЕКСУ ТКАЧУК,** з села Красносілці, повіт Збараж, Гал. Перебував до недавна в Монтреал, Квібек, Канада. Хтоби о нім знав або він сам зволить зголоситися до: IWAN AGRES, 186 Pavonia Ave., Jersey City, N. J. 76-78

ПОТРІБНО женщини до праці в українському готелі на долі міста Ню Йорку. Мешканнє і харч; платня після умови. Голоситись особисто до властителя: W. LUBACK, 549 Pearl St., New York City. 77-79

Прошу **АННУ ЮРЧЕНКО** помочи мені і подати свою адресу. Порятунок конечний. Вона сама або хто про ню знає, зволить зголоситись до мене на адресу: ANNA DEMCHUK, 1907 E. 2nd Ave., New York, N. Y. 77-78

НА ПРОДАЖ ґросерня і бучерня. Бизнес добре вироблений і приносить добрий дохід. Властитель продає з причини виїзду до другої місцевости. По близші інформації голоситься на адресу штору до: JOHN FEDAK, 144 Warren St., Jersey City, N. J. 77-78

ЩОСЬ ДУЖЕ цікавого для каваліерів і вдівців. Пишіть, залучаючи 2-центову марку на адресу: ROYAL SALES CO., Station O, New York City. 25—

ЗАКЛАДАЮ ВЕЛИКУ КОРПОРАЦІЮ

в якій є 99 процент на 100 певности на знаменитий бизнес і предкладаю тим, що посідають невеличкий капітал, що вони можуть заробити найменше 100 дол. тижнево зараз в початках, зістаючи урядником компанії. Приймемо зголошення лише від Українців. Навідайтесь до офісу Room 317, 548 East 13th St., New York City. 77-82

Пошукую свою жену **АННУ ЛЕҐЕДЗУ.** Походить із села Ростока, повіт Добромиль. В маю, 1919, забрала двоє дітий, 5-літну Мариню і 2-літну Ольгу, і утікла з Росіянином на імя Прокіп Крупінський. Хто би знав, де вона живе тепер, зволить ласкаво мені донести, а одержить нагороду в сумі 50 долярів. Як поверне добровільно до мене, дарую їй провину. Моя адреса: ПРОКІП ЛЕҐЕДЗА, 45 Prince Street, Newark, N. J. 76-78

НА ПРОДАЖ ґросерня і бучерня. Бизнес добре вироблений і приносить добрий зиск. Властитель продає, бо заміряє виїхати до краю. Голоситись по інформації до: BRONISLAW LADINSKI, 299—7th St., Jersey City, N. J. 75-78

ГОСПОДИНЯ знайде місце в домі священика. Зголошення проситься слати на адресу: HOSPODYNIA, c|o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 76-78